

29/9/53

1A

GEHEIM

COMITE INTERIMAIRE

van de Landbouwconferentie

GS/DIO 2841

Betreft: Richtlijnen voor de Subgroep Granen

In verband met het door de Minister genomen besluit, dat onder de huidige omstandigheden van Nederlandse zijde bij het werk van het Comité Intérimaire een verdragingsstactiek moet worden gevolgd, kan in het bijzonder nopens het werk in de subgroep granen op het volgende worden gewezen.

Het is bekend, dat de Franse vertegenwoordigers sinds geruime tijd vrijwel geen instructies ontvangen van hun Regering en dat de activiteit welke deze delegatie ontplooit ten dele rechtstreeks haar oorsprong vindt bij enkele georganiseerde agrarische belangengroepen; bijzonder sterk schijnt de invloed der Noordfranse tarweboeren door te werken bij de subgroep granen.

Van Nederlandse zijde mag niet worden accoord gegaan met de voorstellen die thans in het ontwerp-rapport voor de granen zijn opgenomen. Dit geldt derhalve niet alleen met betrekking tot de van Franse zijde geïnspireerde voorstellen, doch voor alle andere.

De tegen-actie van Nederland dient evenwel vooral op de Franse voorstellen te zijn gericht.

Laatstbedoelde voorstellen berusten op de volgende gedachtengang:

- (1) Er is een groot structureel dollar-tekort en alle krachten dienen er op gericht te zijn dit te verkleinen.
- (2) Europa is op een belangrijke graanimport aangewezen, waarvoor men afhankelijk is van de dollar-gebieden. Een uitbreiding van de graanproductie in Europa zou derhalve een bijdrage kunnen leveren tot de bestrijding van het dollar-tekort.
- (3) Een uitbreiding van de graanproductie in Europa vereist een prijsvorming voor de granen, die op de Europese omstandigheden is afgestemd - een prix équitabile, een prix européen.

Slechts wanneer de boeren verzekerd zijn van hun afzet tegen een Europese prijs zullen zij bereid zijn aan het doel verder te werken.

Tegen deze zienswijze is het volgende in te brengen.

- ad (1) (a) Inderdaad bestaat er een structureel dollartekort, doch het is principiëel fout dit tekort op bilaterale wijze - d.w.z. als een zaak tussen Europa en de Verenigde Staten alléén - op te lossen. Ook tussen Nederland en België bestaat een structureel tekort ten nadele van Nederland. Het gaat er evenwel om deze saldi niet op bilaterale wijze op te lossen, maar in een breder verband, zoals in ons voorbeeld van Benelux sinds enige jaren door middel van de E.B.U. ook inderdaad geschiedt. Een bilaterale oplossing betekent een ernstige stap terug (autarkische ontwikkeling, inkrimping handelsverkeer).
Wanneer het gelukt om het structurele dollartekort in een veel vrijer verband te bestrijden - op overeenkomstige wijze als voor de oorlog dit tekort werd opgelost - bevordert men de internationale arbeidsverdeling en kan Europa blijven profiteren van grondstof-importen van producten, die men elders voordeliger kan produceren.
- (b) Opgemerkt kan worden dat het dollartekort van Europa reeds zeer veel minder is geworden t.o.v. enkele jaren geleden. De afhankelijkheid van de dollar-area voor granen neemt bovendien af (bijl.).

Min hand, GS Arch 4, Int Eur Land, Comité Intérimaire

- (c) Tenslotte zij opgemerkt, dat thans aan het vraagstuk der convertibiliteit - de oplossing van het dollar-vraagstuk in wijder verband - alle aandacht wordt besteed.
- ad (2) (a) Wanneer men de economische positie van Europa wil versterken, dus ook die tegenover de Verenigde Staten, is het noodzakelijk dat de productie van die producten wordt vergroot, voor welke de productieomstandigheden in Europa relatief gunstig zijn.
- (b) Bovendien zal de productieuitbreiding wat de landbouw betreft niet in eerste instantie moeten worden gezocht bij uitbreiding van areaal, maar bij een vergroting van de productie per oppervlakte-eenheid door verhoging van de productiviteit.
- (c) Het staat helemaal niet vast, dat het juist de granen zijn, die in deze gedachtengang in aanmerking komen voor een productieuitbreiding. Welke producten economisch het meest geschikt zijn voor uitbreiding is een zaak die terdege onderzocht moet worden (subgroep algemene vraagstukken). Denkbaar is het dat het voor het Europese bedrijf dat relatief klein is en arbeidsintensief moet werken veel juister is arbeidsintensieve graanvervangende producties uit te breiden.
- ad (3) (a) Wanneer het er om gaat die producties uit te breiden waarvoor dit economisch het meest verantwoord is dan noemt men dit "selective expansion". Deze is onmogelijk wanneer men zich niet voor elk der producten baseert op de kostprijzen in gebieden welke het meest geschikt zijn. Men moet dus toewerken naar Europese prijzen, gebaseerd op goedkoopst werkende landen. In het huidige Franse voorstel is het "selectieve" element totaal verwaarloosd.
- (b) Het is onder de huidige omstandigheden bijzonder moeilijk vast te stellen op welk niveau de Europese prijs zal moeten liggen, aangezien de prijzen in de verschillende landen niet vergelijkbaar zijn. Zolang allerlei kostprijselementen van land tot land verschillen en de wisselkoersen een kunstmatig karakter dragen is het zinloos de Europese prijs te baseren op een gemiddelde van de thans bestaande prijzen. Veel beter is het dan zich in hoge mate te laten oriënteren door de prijzen in de belangrijkste exportlanden.

Tenslotte kan op een aantal tekortkomingen van meer technische aard in de voorstellen worden gewezen, bijv. dat de positie van de zaaigranen niet is geregeld, en geen duidelijke uitwerking is gegeven voor de verschillende voedergranen.

Ook kan worden naar voren gebracht dat het voor het Comité Intérimaire onmogelijk zal zijn de voorstellen der granen op hun merites te beoordelen, zolang men de invloed daarvan op andere sectoren niet heeft bestudeerd (consumptie, veehouderijsector).

's-Gravenhage, 29 September 1953.

D.I.O.
WLM/FF

3395-100-53 G

Oorzaken voor de vermindering van het dollartekort.

1. De overschotten in de E.B.U. worden maandelijks voor 50% in goud uitbetaald. Onze exportpositie in Europa is dus dollarverdienend.
2. Goudafdekkingen van Indonesië. Indonesië speelt via Nederland in de E.B.U., is debiteur en betaalt in goud dat door Nederland opgestreken wordt. Nederland betaalt Indonesië met sterling.

Deze twee punten gelden alleen voor Nederland.

Voor de andere landen gelden eveneens voor Nederland de volgende drie oorzaken.

1. Daling van de prijzen van Amerikaanse goederen die door Europa geïmporteerd worden.
2. Stijging van de export naar dollargebieden.
3. Aanbod van goederen, die eerder uit de U.S.A. betrokken werden, op andere markten (graan van Rusland en Argentinië).

In het algemeen zijn dus de terms of trade verbeterd, terwijl in laatste instantie een daling op de vrachtenmarkt, waar gedeeltelijk met dollars betaald moet worden, een gunstig effect heeft gehad op het teruglopen van het dollartekort.